

การศึกษาความคิดเห็นและแนวทางการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย
กับโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร
Exploring Opinions and Adaptation Guidelines of the Reggio Emilia
Approach in Private Kindergarten Schools in Bangkok

เจนจิรา อินทรสมบัติ*

Janejira Intarasombut

พิบูลย์ ตัญญบุตร**

Phibun Tanyabut

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต, ประเทศไทย

Master of Education Program in Educational Administration,

Suryadhep Teachers College, Rangsit University, Thailand

E-mail: janejira@bantangmo.com

Received: May 30, 2025

Revised: July 25, 2025

Accepted: July 27, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองและแนวทางการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียกับโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหาร ๓ คน ครู ๑๓ คน และผู้ปกครอง ๒๐ คน ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนแห่งหนึ่งที่น่าแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ (๑) แบบสอบถาม (มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๘) และ (๒) แนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และนำผลทั้งสองส่วนมาเปรียบเทียบเชื่อมโยงกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = ๔.๒๑, SD = ๐.๔๐) โดยมีความพึงพอใจมากที่สุด

* นางสาวเจนจิรา อินทรสมบัติ Miss Janejira Intarasombut นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Student, Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Suryadhep Teachers College, Rangsit University

** ดร.พิบูลย์ ตัญญบุตร Dr. Phibun Tanyabut อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Thesis Advisor

ในด้านการเลี้ยงดู (Mean = ๔.๓๓) รองลงมาคือด้านการสื่อสาร (Mean = ๓.๙๑) การเรียนรู้ที่บ้าน (Mean = ๓.๘๕) การร่วมมือกับชุมชน (Mean = ๓.๗๘) การอาสาสมัคร (Mean = ๓.๗๓) และการตัดสินใจ (Mean = ๓.๖๓) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเผยให้เห็นถึงแรงบันดาลใจและวัตถุประสงค์ของผู้บริหารในการนำแนวคิดมาใช้ ความรู้ความเข้าใจและการสนับสนุนบุคลากรและผู้ปกครอง สมรรถนะของผู้บริหาร ข้อเสนอแนะในการปรับใช้ และความสำคัญของบทบาทผู้ปกครองและชุมชน แนวทางการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียในบริบทโรงเรียนอนุบาลเอกชนเน้น ๖ องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย ความรู้ความเข้าใจในหลักการ การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การพัฒนาปัจจัยสนับสนุน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชนในการปรับปรุงการจัดการศึกษาตามแนวทางเรกจิโอ เอมีเลีย และเป็นข้อมูลสำหรับผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลาน

คำสำคัญ : ความคิดเห็นและแนวทางการปรับใช้; แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย;

การพัฒนาเด็กปฐมวัย; การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง; โรงเรียนอนุบาลเอกชน

Abstract

This research aimed to investigate parental opinions and the guidelines for adapting the Reggio Emilia approach to private kindergarten schools in Bangkok. The research sample consisted of 3 administrators, 13 teachers, and 20 parents from a private kindergarten school implementing the Reggio Emilia approach, selected using purposive sampling. The data collection instruments included: 1) a questionnaire (with an IOC of 1.00 and a reliability of 0.88), and 2) a semi-structured interview guide (with an IOC of 1.00). Quantitative data were analyzed using descriptive statistics, and qualitative data were analyzed through content analysis, with the results of both analyses being compared and linked.

The findings revealed that parents had a high level of satisfaction with the overall adoption of the Reggio Emilia approach in the private kindergarten school (Mean = 4.21, SD = 0.40), with the highest satisfaction in the nurturing aspect (Mean = 4.33), followed by communication (Mean = 3.91), home learning (Mean = 3.85), community collaboration (Mean = 3.78), volunteering (Mean = 3.73), and decision-making (Mean = 3.63). Qualitative data analysis highlighted the administrators' inspiration and primary objectives for

adopting the approach, their knowledge and support for staff and parents, administrators' competencies, recommendations for adaptation, and the importance of parental and community roles. The guidelines for adapting the Reggio Emilia approach in the context of private kindergarten schools emphasized six key components: clear vision and goals, understanding of principles and concepts, improving learning processes, promoting stakeholder participation, developing support factors, and continuous development, which aligned with relevant principles and research. The findings of this research are beneficial for private kindergarten schools in improving their educational management based on the Reggio Emilia approach and provide information for parents in supporting their children's learning.

Keywords: Reggio Emilia; Private Kindergarten; Early Childhood Development; Opinions and Guidelines; Parental Involvement

บทนำ

การศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ โดยเฉพาะในช่วงวัยที่สมองมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากในช่วงปฐมวัยนั้นสมองของเด็กมีการสร้างและเชื่อมต่อเซลล์ประสาทอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สำคัญในการวางรากฐานสำหรับการเรียนรู้ในอนาคต^๑ การได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพในช่วงปฐมวัยจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กอย่างสมดุล ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การพัฒนาในแต่ละด้านล้วนมีความสำคัญต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และมีความสุขในการดำเนินชีวิต^๒ การศึกษาปฐมวัยไม่เพียงแต่เป็นการวางรากฐานทางวิชาการ เช่น การอ่าน การเขียน และการคำนวณ แต่ยังครอบคลุมถึงการพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะทักษะทางสังคมและอารมณ์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความมั่นใจในตนเอง การรู้จักควบคุมอารมณ์ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น^๓

^๑ ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย มหาวิทยาลัยมหิดล, โครงการนำร่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ EF (Executive Functions) ในเด็กปฐมวัย, (นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๓), หน้า ๑๐-๑๔.

^๒ สำนักงานส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย, แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างสมดุล: ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม, (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๘), หน้า ๑๐-๑๔.

^๓ รักษ์กุล เจริญนึ่ง กรู๊ป, กระบวนการพัฒนาทักษะอารมณ์และสังคม (Social-Emotional Skills) ในเด็กปฐมวัย, (ม.ป.ท., สถาบัน RLG., ๒๕๖๔), หน้า ๓-๕.

ทักษะทางสังคมและอารมณ์เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพและสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากช่วยให้บุคคลสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น และมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมได้อย่างสร้างสรรค์

แนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย เป็นปรัชญาการศึกษาปฐมวัยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล เนื่องจากการมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านผ่านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การสำรวจ และการสร้างสรรค์ ปรัชญาของ เรกจิโอ เอมีเลีย ตั้งอยู่บนความเชื่อที่ว่าเด็กทุกคนมีความสามารถ มีความอยากรู้อยากเห็น และมีศักยภาพในการเรียนรู้ โดยการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงในห้องเรียน แต่เกิดขึ้นได้ทุกที่และทุกเวลา แนวทางนี้ให้ความสำคัญกับศักยภาพของเด็กแต่ละคน โดยมองว่าเด็กเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง ไม่ใช่เป็นเพียงผู้รับความรู้จากครู เด็กควรได้รับโอกาสในการสำรวจ ทดลอง และค้นพบสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งและยั่งยืน นอกจากนี้ แนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย ยังให้ความสำคัญกับการสื่อสารและแสดงออกที่หลากหลายของเด็ก ไม่จำกัดเพียงแค่ภาษาพูด แต่ยังรวมถึงการวาดภาพ การเคลื่อนไหว การเล่น การสร้างสรรค์ และการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ^๔ การส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ภาษาที่หลากหลายในการแสดงออกจะช่วยให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการแก้ปัญหา และทักษะทางสังคมได้อย่างรอบด้านในปัจจุบัน มีโรงเรียนเอกชนในประเทศไทยบางแห่งได้นำแนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย มาปรับใช้ในการจัดการศึกษาปฐมวัย^๕ อย่างไรก็ตาม การนำแนวทางนี้มาปรับใช้ยังมีความท้าทายหลายประการ เช่น ความเข้าใจของผู้ปกครองและครู การจัดสรรทรัพยากร และการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ดังนั้น การวิจัยเกี่ยวกับการปรับใช้ใช้แนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย ในบริบทไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทย

ในขณะที่แนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับสากล การนำแนวทางนี้มาปรับใช้ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยนั้น จำเป็นต้องมีการศึกษาและวิจัยอย่างรอบด้าน เพื่อให้ได้แนวทางการปรับใช้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้มุ่งศึกษาผลกระทบของการนำแนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย มาใช้ต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัยในประเทศไทย โดยเฉพาะในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัยในเขตเมือง นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังมุ่งศึกษาแนวทางการปรับใช้แนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย ให้สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในประเทศไทย ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยในภาพรวม

^๔ Lovell International School, **ปรัชญาเรกจิโอ เอมีเลีย คืออะไร?**, (๒๐๒๔), หน้า ๑-๕.

^๕ Xiair World. แนวทางเรกจิโอเอมีเลียสำหรับการพัฒนาเด็ก, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : [https://xiairworld.com/th/reggio-emilia-approach/\[๒๐๒๔\]](https://xiairworld.com/th/reggio-emilia-approach/[๒๐๒๔]).

ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อโรงเรียนอนุบาลเอกชนในการนำไปใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โรงเรียนสามารถนำข้อมูลจากงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับหลักการและแนวปฏิบัติของแนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย และบทบาทของตนเองในการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลานที่บ้าน ซึ่งผู้ปกครองสามารถนำแนวทางการสนับสนุนการเรียนรู้ที่ได้รับจากงานวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรหลาน และสร้างความร่วมมือที่ดีกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ต่อการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร
๒. เพื่อศึกษาแนวทางการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียในโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน กรุงเทพมหานคร

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและหลากหลายในการตอบคำถามวิจัย ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดของ Epstein ซึ่งประกอบด้วย ๖ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การเลี้ยงดู การสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือกับชุมชน^๖ โดยกรอบแนวคิดนี้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรวิจัยนี้คือผู้บริหาร (๕ คน) ครูผู้สอน (๓๐ คน) และผู้ปกครองนักเรียน (๔๘ คน) ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพฯ ที่นำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาใช้ โดยแบ่งเป็น ๒ กลุ่มหลัก ได้แก่ (๑) ผู้ปกครองเด็กอนุบาลในโรงเรียนที่ใช้แนวคิดนี้ต่อเนื่องอย่างน้อย ๑ ปี และสมัครใจให้ข้อมูล (กลุ่มตัวอย่างหลัก) และ (๒) ผู้บริหาร/ครูที่มีประสบการณ์และเกี่ยวข้องกับการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาใช้ (กลุ่มตัวอย่างรอง เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึก) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ๓ กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารจำนวน

^๖ Epstein, J. L., *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*, (Westview Press, 1995), pp. 71–78.

๓ คน ครูจำนวน ๑๓ คน และผู้ปกครองจำนวน ๒๐ คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แทนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงนี้ช่วยให้ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงผู้ปกครองที่มีประสบการณ์โดยตรงกับการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความครอบคลุมและสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ๒ ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Guide)

แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน แบบสอบถามนี้ใช้เป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งผู้ปกครองและผู้บริหาร/ครู โดยประกอบด้วย ๒ ส่วนหลัก คือ ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน ๕ ข้อ (เช่น อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ) และส่วนที่ ๒ การประเมินระดับความพึงพอใจและความคิดเห็นต่อนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ โดยใช้มาตราส่วน Likert ๕ ระดับ (เช่น ๑ = ไม่พึงพอใจอย่างยิ่ง, ๕ = พึงพอใจอย่างยิ่ง) ในการวัดความพึงพอใจใน ๖ องค์ประกอบ จำนวน ๑๗ ข้อ

แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ประกอบด้วยคำถามเปิดกว้างที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นตามกรอบแนวคิดของการวิจัยจำนวน ๒๐ ข้อจากผู้ปกครอง ครู และผู้บริหาร

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ สำหรับแบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองและความคิดเห็นของการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้และดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยอิงตามกรอบแนวคิดและผลการวิเคราะห์ดังกล่าว จากนั้น ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้รับการนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓ ท่าน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ๑ ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ๑ ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ๑ ท่าน ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความครอบคลุมของเนื้อหา

ในแบบสอบถาม โดยประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบสอบถามนี้ คือ $IOC=1.00$ จากนั้นนำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดสอบคุณภาพด้านความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน เพื่อนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และสรุปผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับได้เท่ากับ ๐.๘๘ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ๐.๗๐ หมายความว่าเครื่องมือวิจัยนี้มีคุณภาพความเชื่อมั่นในระดับสูง

สำหรับแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Guide) ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตเนื้อหาของแนวทางการสัมภาษณ์ ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นและความท้าทายของการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ และดำเนินการสร้างแนวทางการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยอิงตามกรอบแนวคิดและผลการวิเคราะห์ดังกล่าว จากนั้นตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยแนวทางการสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นได้รับการนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓ ท่าน เพื่อประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย ๑ ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน ๑ ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ๑ ท่าน ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องและความครอบคลุมของเนื้อหาในแนวทางการสัมภาษณ์ โดยประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการพิจารณาความสอดคล้องของแนวทางการสัมภาษณ์นี้ คือ $IOC=1.00$ เนื่องจากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพนั้น จะแตกต่างจากการใช้แบบสอบถามเชิงปริมาณ การวัดค่าความเชื่อมั่นจะแตกต่างกันออกไป ในส่วนของแนวทางการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบ โดยการนำแนวทางการสัมภาษณ์ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓ ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา ความเหมาะสมของเนื้อหา และความครอบคลุมของประเด็นในการสัมภาษณ์ ผลการทดสอบพบว่า แนวทางการสัมภาษณ์มีความเหมาะสม ภาษาที่ใช้มีความเข้าใจง่ายและเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลงานวิจัยนี้ใช้วิธีผสมผสานเชิงปริมาณจากแบบสอบถามความพึงพอใจผู้ปกครองเด็กอนุบาล โดยประสานโรงเรียนเพื่อแจกแบบสอบถามทั้งด้วยตนเองและออนไลน์ กำหนดเวลาตอบและติดตามผลเพื่อรวบรวมมาวิเคราะห์ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บจากผู้บริหารและครูด้วยแนวสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง นั้ดหมายสัมภาษณ์เชิงลึก บันทึกเสียงและถอดเสียงเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง คุณภาพข้อมูลเน้นความสมบูรณ์และน่าเชื่อถือ โดยหลังจากบันทึกเสียงการสัมภาษณ์แล้ว จะมีการถอดเสียง (transcription) ออกมาเป็นตัวอักษร จากนั้นจึงตรวจสอบความถูกต้องของการถอดเสียง โดยเปรียบเทียบ

กับไฟล์เสียงต้นฉบับ เพื่อช่วยให้มั่นใจว่าข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์มีความครบถ้วนและตรงตามสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลได้พูดจริง ซึ่งเป็นการวัดความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลที่ได้มาโดยตรง ควบคู่กับการเคารพจริยธรรมวิจัย โดยขอความยินยอมและรักษาความลับผู้ร่วมวิจัย ซึ่งการวิจัยนี้ได้รับการรับรองจริยธรรมจากมหาวิทยาลัยรังสิต (COA. No.RSU-ERB2025/020.2501)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลงานวิจัยนี้ได้รับการวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ผลลัพธ์ครอบคลุมและน่าเชื่อถือ โดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้สถิติพรรณนาคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพึงพอใจในแต่ละองค์ประกอบ และนำเสนอภาพรวมระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ส่วนการวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาจากการถอดเสียงสัมภาษณ์ กำหนดหน่วยวิเคราะห์และหมวดหมู่ตามกรอบแนวคิดวิจัย จัดกลุ่มข้อมูลตามหมวดหมู่ วิเคราะห์ความถี่ และสรุปประเด็นสำคัญ นอกจากนี้ งานวิจัยนี้ยังวิเคราะห์ข้อมูลแบบผสม โดยนำผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาเปรียบเทียบเชื่อมโยงกัน เพื่อให้เข้าใจลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลีย มาปรับใช้ โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพอธิบายและตีความผลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

จากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามความพึงพอใจจากผู้ปกครองของเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลของโรงเรียนที่เก็บข้อมูล จำนวน ๒๐ ชุด พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความพึงพอใจต่อการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลีย มาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบด้านการเลี้ยงดู ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการร่วมมือกับชุมชน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในภาพรวมทุกด้าน

รายการประเมิน	Mean	SD	แปลผล
ด้านการเลี้ยงดู	๔.๓๓	๐.๒๑	มากที่สุด
ด้านการสื่อสาร	๓.๙๑	๐.๓๓	มาก
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน	๓.๘๕	๐.๐๗	มาก
ด้านการร่วมมือกับชุมชน	๓.๗๘	๐.๓๖	มาก
ด้านการอาสาสมัคร	๓.๗๓	๐.๓๒	มาก
ด้านการตัดสินใจ	๓.๖๓	๐.๐๐	มาก
สรุป	๔.๒๑	๐.๔๐	มาก

จากตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับ “มาก” (Mean = ๔.๒๑, SD = ๐.๔๐) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจในระดับ “มากที่สุด” ในด้านการเลี้ยงดู (Mean = ๔.๓๓, SD = ๐.๒๑) และมีความพึงพอใจในระดับ “มาก” ในด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการสื่อสาร (Mean = ๓.๙๑, SD = ๐.๓๓), ด้านการอาสาสมัคร (Mean = ๓.๗๓, SD = ๐.๓๒), ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน (Mean = ๓.๘๕, SD = ๐.๐๗), ด้านการตัดสินใจ (Mean = ๓.๖๓, SD = ๐.๐๐) และด้านการร่วมมือกับชุมชน (Mean = ๓.๗๘, SD = ๐.๓๖)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร จำนวน ๓ ท่าน และครูของโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน ๑๓ ท่าน พบประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน กรุงเทพมหานครดังนี้

๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน **ประเด็นที่ ๑** แรงบันดาลใจและวัตถุประสงค์หลักของผู้บริหารในการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียคือ การมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้บริบทแวดล้อมและเทคโนโลยีบูรณาการในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการองค์รวม การเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตอบสนองความต้องการผู้ปกครอง และสร้างเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ **ประเด็นที่ ๒** ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย จากหลากหลายแหล่ง เช่น ภูมิหลังทางการศึกษา แหล่งข้อมูลออนไลน์ และประสบการณ์จากบุคคลอ้างอิง **ประเด็นที่ ๓** การสนับสนุนบุคลากร (ครู) โรงเรียนมีนโยบายและมาตรการสนับสนุนครูให้จัดการศึกษาตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง **ประเด็นที่ ๔** การสนับสนุนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ผู้ปกครอง) โรงเรียนสนับสนุนผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย โดยมีการรายงานความก้าวหน้าและให้ข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลเชิงวิชาการ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในแนวทางการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน **ประเด็นที่ ๕** สมรรถนะของผู้บริหาร ผู้บริหารแสดงสมรรถนะที่เหมาะสมในการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาใช้ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร องค์ความรู้ในหลักการ และวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนพร้อมความมุ่งมั่น **ประเด็นที่ ๖** ข้อเสนอแนะในการปรับใช้ใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ผู้บริหารเสนอแนะให้พัฒนาความเข้าใจเชิงลึกของบุคลากรผ่านการพัฒนาวิชาชีพ ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงวิชาการเกี่ยวกับแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง **ประเด็นที่ ๗** ความคิดเห็นและแนวทางการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียที่ผู้บริหารชี้คือ ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร

องค์ความรู้ในแนวคิด การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ และความร่วมมือสนับสนุนจากชุมชน **ประเด็นที่ ๘** ผู้บริหารให้ความสำคัญอย่างมากกับบทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย โดยเน้นย้ำถึงความสำคัญของความเชื่อมั่นและการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากผู้ปกครอง **ประเด็นที่ ๙** ข้อเสนอแนะหรือความคาดหวังจากผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมีข้อเสนอแนะหรือความคาดหวังจากผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการสังเกตและติดตามพัฒนาการเด็ก การเปิดรับข้อมูลเชิงวิชาการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้าน และความชัดเจนในหลักสูตรที่ผู้ปกครองต้องการ **ประเด็นที่ ๑๐** การมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับชุมชนผ่านกลุ่มการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการศึกษาภาคสนาม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์เชิงบวก โดยผู้บริหารตระหนักถึงศักยภาพในการพัฒนาความร่วมมือกับชุมชนให้มากขึ้นในอนาคต **ประเด็นที่ ๑๑** การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชุมชนในการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนบูรณาการทรัพยากรชุมชนในการจัดการเรียนรู้ เช่น การทัศนศึกษา การเรียนรู้จากบริบทใกล้โรงเรียน และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ในห้องเรียนกับประสบการณ์จริง ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบริบท และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน **ประเด็นที่ ๑๒** ประโยชน์ของการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนในการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารเห็นว่าปฏิสัมพันธ์กับชุมชนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย โดยช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นแหล่งการเรียนรู้สำคัญ และสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชุมชนและสังคม

๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ครู ผู้ปกครอง และ ผู้บริหารเกี่ยวกับแนวทางการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สามารถจัดกลุ่มตามประเด็นสำคัญ ได้แก่ **ประเด็นที่ ๑** การรับรู้และความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองมีการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียในระดับที่แตกต่างกัน โดยได้รับข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ออนไลน์ ประสบการณ์ส่วนตัว การบอกเล่า และการหาข้อมูลโรงเรียน บางส่วนไม่ทราบแนวทางนี้ ขณะที่ความเข้าใจมีตั้งแต่ระดับพื้นฐาน (สิ่งแวดล้อมเป็นครู, ลงมือทำ, เล่น) เข้าใจเด็กเป็นศูนย์กลาง ปานกลาง น้อย หรือไม่ทราบ นอกจากนี้ ผู้ปกครองมีความเห็นหลากหลายเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างเรกจิโอ เอมีเลียกับการศึกษาแบบเดิม เช่น การเน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง วิธีสอน บทบาทครู การพัฒนาเด็ก โครงสร้างกิจกรรม หรือเห็นว่าไม่แตกต่าง **ประเด็นที่ ๒** ประสบการณ์และความรู้สึกของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองแสดงความรู้สึกหลากหลายต่อการเรียนรู้แบบเรกจิโอ เอมีเลียของบุตรหลาน ทั้งพึงพอใจ ตื่นเต้น กังวล ประทับใจ หรือต้องการเรียนรู้เพิ่ม บางรายไม่ได้แสดงความเห็น สังเกตเห็นพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม ความคิดสร้างสรรค์ ความกล้า การเรียนรู้ หรือการเปลี่ยนแปลงจากการบำบัด

บุตรหลานเองก็มีความรู้สึกหลากหลาย เช่น ชอบ สุข กระตือรือร้น อยากทำกิจกรรมที่บ้าน ไม่เข้าใจ แต่สุข หรือมีความเห็นที่แตกต่างกันไป **ประเด็นที่ ๓** การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลาน จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุนการเรียนรู้บุตรหลานที่บ้านหลากหลายวิธี เช่น ทำกิจกรรมร่วมกัน อ่าน สนทนา สนับสนุนการเล่นอิสระ หรือทำทุกกิจกรรมด้วยกัน โรงเรียนให้คำแนะนำต่างกันไป ทั้งการบ้าน โครงการ คำแนะนำกิจกรรม บัตรคำอ่านหนังสือ หรือทักษะสังคม บางส่วนได้คำแนะนำน้อยหรือไม่ได้รับเลย ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียนก็ต่างกัน มีทั้งร่วมมาก ร่วมเฉพาะวันสำคัญ หรือแทบไม่เข้าร่วม **ประเด็นที่ ๔** ความร่วมมือและการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองสื่อสารและร่วมมือกับโรงเรียนผ่านช่องทางหลากหลาย เช่น ออนไลน์ พูดคุยโดยตรง ประชุม หรืออีเมล บางส่วนสื่อสารน้อย หรือให้ข้อมูลทั่วไป ความพึงพอใจต่อการสื่อสารและความร่วมมือแตกต่างกัน มีทั้งพึงพอใจมาก ปานกลาง ไม่ค่อยพอใจ เฉย ๆ หรือมีความเห็นจำเพาะต่อช่องทางหรือรูปแบบการสื่อสาร ผู้ปกครองมีข้อเสนอแนะหรือความคาดหวังต่อโรงเรียนด้านกิจกรรม การสื่อสาร การเรียนการสอน และอื่น ๆ หนึ่งที่บางส่วนพึงพอใจแล้วหรือไม่ให้ข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบผสมผสาน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากผู้ปกครอง และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครู เกี่ยวกับแนวทางการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย มาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชน สามารถสรุปเป็นแนวทางการปรับใช้ใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียในบริบทโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยเน้นองค์ประกอบสำคัญคือ

๑) ด้านวิสัยทัศน์และเป้าหมายที่ชัดเจน โรงเรียนควรมีวิสัยทัศน์ที่มุ่งเน้นการจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการใช้บริบทแวดล้อม เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการปรับใช้ใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย เช่น การส่งเสริมพัฒนาการองค์รวมของผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการส่งเสริมเจตคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้

๒) ด้านความรู้ความเข้าใจในหลักการและแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย ผู้บริหารและครูควรมีความรู้และความเข้าใจในหลักการและแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียอย่างถูกต้องและลึกซึ้ง ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ให้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

๓) ด้านการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ บูรณาการบริบทแวดล้อม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การสำรวจบริบทแวดล้อม และการเรียนรู้แบบลงมือทำ จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็ก การเรียนรู้โดยอิสระและการเรียนรู้ด้วยความสุข

(๔) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านผู้เรียน ให้นับจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมพัฒนาการองค์รวม ของผู้เรียน ด้านครู ควรสนับสนุนครูให้มีบทบาทเป็นผู้สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านผู้ปกครอง ควรสร้างความร่วมมือและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลีย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลานที่บ้าน ด้านชุมชน ควรสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

๕) ด้านการพัฒนาปัจจัยสนับสนุน จัดสรรทรัพยากร และงบประมาณ ที่เพียงพอต่อการนำแนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย มาใช้ ส่งเสริมความพร้อมของครู ความรู้ความเข้าใจของบุคลากร และสมรรถนะของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง เรกจิโอ เอมีเลีย

๖) ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการพัฒนา และการปรับปรุง การจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีการประเมินผลและปรับปรุงแนวทางการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียอย่างสม่ำเสมอ แนวทางเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญในการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียในบริบทโรงเรียนอนุบาลเอกชน เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

บทสรุปและอภิปรายผล

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ที่แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของราตรี อิงมัน ที่พบว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วมของเด็กและการสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของแนวทางเรกจิโอ เอมีเลีย^๗ ในส่วนของความพึงพอใจในระดับมากที่สุดในการเลี้ยงดูนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยภคมน วรกิตติมงคล ที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ปกครองในระดับอนุบาลให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการดูแลเอาใจใส่ ความปลอดภัย และพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของบุตรหลาน^๘ ซึ่งเป็นสิ่งที่แนวทางเรกจิโอ เอมีเลียให้ความสำคัญและปฏิบัติจริง

^๗ ราตรี อิงมัน, “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนพันธะพัฒนา กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๗), หน้า ๑๕-๑๘.

^๘ ภคมน วรกิตติมงคล, “ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลสวนเด็กเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๖๒), หน้า ๕๕-๖๕, [ออนไลน์], แหล่งที่มา : [https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:143166\[๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘\]](https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:143166[๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘]).

ขณะเดียวกันความพึงพอใจในระดับมากในด้านอื่นๆ เช่น ด้านการสื่อสาร ด้านการอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ และด้านการร่วมมือกับชุมชน ก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ชัดทาน และคณะ ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนและครอบครัว การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการขยายเครือข่าย การเรียนรู้สู่ชุมชน^๙ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของปรัชญาเรกจิโอ เอมีเลีย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และครู ทำให้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับแนวทางการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับแรงบันดาลใจและวัตถุประสงค์หลักของผู้บริหารในการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียที่มุ่งเน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้บริบทแวดล้อมและเทคโนโลยีบูรณาการ การส่งเสริมพัฒนาการองค์รวม และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักการสำคัญของแนวทางเรกจิโอ เอมีเลีย ที่ Rinaldi ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเคารพในศักยภาพของเด็กและการสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้น การเรียนรู้แบบสำรวจ^{๑๐} ความรู้ความเข้าใจในหลักการและแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียของผู้บริหารที่ได้รับ จากหลากหลายแหล่ง สะท้อนถึงความสำคัญของการแสวงหาความรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gandini ที่ชี้ให้เห็นว่าการมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งในปรัชญาเป็นพื้นฐานสำคัญ ของการนำแนวทางไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ^{๑๑} การสนับสนุนบุคลากร (ครู) ผ่านการพัฒนาวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง เป็นปัจจัยสำคัญในการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียไปปฏิบัติจริง ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก งานวิจัยของ Edwards, Gandini และ Forman ที่เน้นย้ำถึงบทบาทของครูในฐานะผู้ร่วมเรียนรู้และ ผู้สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก และความจำเป็นในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เข้าใจและสามารถ นำหลักการไปใช้ได้เหมาะสม^{๑๒} การสนับสนุนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ผู้ปกครอง) โดยการรายงานความ ก้าวหน้าและให้ข้อมูลต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักการของ Vecchi ที่เน้นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ที่เปิดเผยและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพระหว่างโรงเรียนและครอบครัว เพื่อส่งเสริมความเข้าใจ

^๙ วราภรณ์ ชัดทาน, ระวีวรรณ แสงฉาย, ปิยะธิดา ขจรชัยกุล, & พรวิภา เย็นใจ, “ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัวในการจัดการศึกษา”, *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (๒๕๖๕): ๒๗-๔๐.

^{๑๐} Rinaldi, C. In *dialogue with Reggio Emilia: Listening, researching and learning*, (Routledge, 2006) pp. 55–62.

^{๑๑} Gandini, L. “Reggio Emilia education: Reflections on its development and suitability for a global context”. *International Journal of Early Childhood*, Vol.43 No.2 (2011) : 65–82.

^{๑๒} Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (Eds.). *The hundred languages of children: The Reggio Emilia experience in transformation*, 3rd ed., (2012), pp. 88–95.

และความร่วมมือในการสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก^{๑๓} สมรรถนะของผู้บริหารที่เหมาะสมในการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาใช้ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร และวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Sergiovanni ที่เน้นบทบาทของผู้นำในการสร้างวิสัยทัศน์และแรงบันดาลใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา^{๑๔} ข้อเสนอแนะของผู้บริหารในการพัฒนาความเข้าใจเชิงลึกของบุคลากร การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงวิชาการอย่างต่อเนื่อง และการให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan ที่เน้นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในองค์กรทางการศึกษา^{๑๕} ความสำคัญที่ผู้บริหารให้แก่บทบาทของผู้ปกครองในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้รับการสนับสนุนจากงานวิจัยของ Epstein ที่ระบุว่าความร่วมมือของครอบครัวมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับผลลัพธ์ทางการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก ข้อเสนอแนะหรือความคาดหวังจากผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ เช่น การให้ความสำคัญกับการสังเกตและติดตามพัฒนาการเด็ก และการเปิดรับข้อมูลเชิงวิชาการ สอดคล้องกับหลักการของแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียที่เน้นการสังเกตเด็กอย่างใกล้ชิดและการทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง การมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชุมชนในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Malaguzzi ที่มองว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทแวดล้อมและประสบการณ์จริงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ที่มีความหมาย^{๑๖}

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการนำแนวทางเรกจิโอ เอมีเลียมาปรับใช้ในโรงเรียนอนุบาลเอกชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (Mean = ๔.๒๑, SD = ๐.๔๐) โดยมีความพึงพอใจมากที่สุดในด้านการเล่นตุ๊กตา (Mean = ๔.๓๓) และรองลงมาคือด้านการสื่อสาร (Mean = ๓.๙๑) การเรียนรู้ที่บ้าน (Mean = ๓.๘๕) การร่วมมือกับชุมชน (Mean = ๓.๗๘) การอาสาสมัคร (Mean = ๓.๗๓) และการตัดสินใจ (Mean = ๓.๖๓) การตัดสินใจ (Mean = ๓.๖๓) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการ

^{๑๓} Vecchi, V. *Art and creativity in Reggio Emilia: Exploring the role and potential of ateliers in early childhood education*, (Routledge, 2010), pp. 43–47.

^{๑๔} Sergiovanni, T. J. *The principalship: A reflective practice perspective*, 6th ed., Pearson Education, 2009).

^{๑๕} Fullan, M. *The new meaning of educational change*, 5th ed., (Teachers College Press, 2016), pp. 55–60.

^{๑๖} Epstein, J. L. *School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools*, 2nd ed., (Westview Press, 2010), pp. 22–28.

สัมภาษณ์ผู้บริหารและครู พบว่าแรงบันดาลใจหลักในการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียคือการมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมพัฒนาการองค์รวม และการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข ผู้บริหารและครูมีความรู้ความเข้าใจในหลักการของแนวทางและมีการสนับสนุนบุคลากรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้บริหารยังแสดงสมรรถนะที่เหมาะสมและมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาการปรับใช้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้ปกครองและการมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชน การวิเคราะห์ข้อมูลแบบผสมผสานนำไปสู่การสรุปแนวทางการปรับใช้แนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียในบริบทโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยเน้นองค์ประกอบสำคัญ ๖ ด้าน ได้แก่ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย ความรู้ความเข้าใจในหลักการ การปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การพัฒนาปัจจัยสนับสนุน และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

จากผลการวิจัย โรงเรียนอนุบาลเอกชนที่สนใจนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาใช้ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเข้าใจและทักษะของบุคลากร จัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เข้าใจการนำแนวคิดเรกจิโอ เอมีเลียมาใช้ในประเทศไทยอย่างลึกซึ้ง ควรมีการศึกษาผลกระทบต่อการพัฒนาการเด็กในหลากหลายด้าน ศึกษาในบริบทที่แตกต่างกัน เปรียบเทียบกับแนวทางการศึกษาอื่น ศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จในระยะยาว ศึกษาความคิดเห็นของเด็ก และพัฒนาเครื่องมือประเมินผลที่เหมาะสม

บรรณานุกรม

- รักลูก เลิร์นนิ่ง กรุ๊ป. กระบวนการพัฒนาทักษะอารมณ์และสังคม (Social-Emotional Skills) ในเด็กปฐมวัย. (ม.ป.ท. สถาบัน RLG., ๒๕๖๔).
- ราตรี อิงมัน. “ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนพันธะวัฒนา กรุงเทพมหานคร”. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, ๒๕๕๗.
- วรภรณ์ ชัดทาน. ระวีวรรณ แสงฉาย, ปิยะธิดา ขจรชัยกุล, & พรวิภา เย็นใจ. “ความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัวในการจัดการศึกษา”. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ปีที่ ๑๔ ฉบับที่ ๓ (๒๕๖๕): ๒๗-๔๐.

ศูนย์พัฒนาการเด็กปฐมวัย มหาวิทยาลัยมหิดล. **โครงการนำร่องการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ EF (Executive Functions) ในเด็กปฐมวัย**. มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๖๗.

สำนักงานส่งเสริมการศึกษาปฐมวัย. **แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยอย่างสมดุล: ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม**. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๖๘.

Edwards, C., Gandini, L., & Forman, G. (Eds.). **The hundred languages of children: The Reggio Emilia experience in transformation**. 3rd ed.. 2012.

Epstein, J. L. **School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools**. Westview Press, 1995.

Epstein, J. L. **School, family, and community partnerships: Preparing educators and improving schools**. 2nd ed. Westview Press, 2010.

Fullan, M. **The new meaning of educational change**. 5th ed.. Teachers College Press, 2016.

Gandini, L. “Reggio Emilia education: Reflections on its development and suitability for a global context”. **International Journal of Early Childhood**. Vol.43 No.2 (2011) : 65–82.

Lovell International School. **ปรัชญาเรจจิโอ เอมีเลีย คืออะไร?**. ๒๐๒๔.

Rinaldi, C. **In dialogue with Reggio Emilia: Listening. researching and learning**. (Routledge, 2006.

Sergiovanni, T. J. **The principalship: A reflective practice perspective**. 6th ed.. Pearson Education, 2009.

Vecchi, V. **Art and creativity in Reggio Emilia: Exploring the role and potential of ateliers in early childhood education**. Routledge, 2010.

ภคมน วรกิตติมงคล. “ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลสวนเด็กเชียงใหม่” **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ**. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ๒๕๖๒; [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:143166>[๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘].

Xiair World. **แนวทางเรจจิโอเอมีเลียสำหรับการพัฒนาเด็ก**. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://xiairworld.com/th/reggio-emilia-approach/>[๒๐๒๔].